

Uloga porezne politike u poticanju poduzetništva u RH

Behin, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:678657>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-13**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Prijediplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija – trgovinsko poslovanje

**ULOGA POREZNE POLITIKE U POTICANJU
PODUZETNIŠTVA U RH**

Završni rad

Petra Behin

Zagreb, rujan 2024.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Preddiplomski stručni studij Poslovna ekonomija – trgovinsko poslovanje

**ULOGA POREZNE POLITIKE U POTICANJU
PODUZETNIŠTVA U RH
THE ROLE OF TAX POLICY IN STIMULATING
ENTREPRENEURSHIP IN CROATIA**

Završni rad

Student: Petra Behin

JMBAG studenta: 0067638051

Mentor: Izv.prof dr. sc. Maja Mihelja Žaja

Zagreb, rujan 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi. (mjesto i datum) (vlastoručni potpis studenta).

(mjesto i datum)

(vlastoručni potpis studenta)

SAŽETAK

Porezna politika igra ključnu ulogu u poticanju poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Kroz različite zakonske odredbe, olakšice i poticaje, porezna politika olakšava poslovanje, smanjuje porezno opterećenje te potiče ulaganja i inovacije. Ova politika pomaže u razvoju i održivosti poslovanja, potiče ekonomsku aktivnost i pomaže Hrvatskoj da se integrira na globalna tržišta.

Iako su postignuti napreci u pružanju poreznih poticaja, još uvijek postoje izazovi poput složenosti poreznih propisa i administrativnih tereta koji mogu predstavljati prepreke za poduzetnike. Nastavak pojednostavljivanja i optimizacije poreznog sustava mogao bi dodatno poboljšati poslovno okruženje.

Porezni poticaji imaju pozitivan utjecaj na inovacije i poduzetničke aktivnosti, no važno je osigurati ravnotežu između poticaja i održivosti javnih financija. Preporučuje se daljnje unapređenje poreznih poticaja i podrška malim i srednjim poduzećima, uz kontinuirano praćenje i prilagođavanje porezne politike potrebama poduzetnika i ekonomskim uvjetima. Tako se može osigurati dugoročna konkurentnost i prosperitet poduzetništva u Hrvatskoj.

Ključne riječi: porezna politika, poticaji, ulaganje, inovacije, porezne olakšice

ABSTRACT

Tax policy plays a crucial role in encouraging entrepreneurship in the Republic of Croatia. Through various legal provisions, reliefs, and incentives, tax policy facilitates business operations, reduces tax burdens, and promotes investments and innovations. This policy helps in the development and sustainability of businesses, stimulates economic activity, and assists Croatia in integrating into global markets.

Although progress has been made in providing tax incentives, challenges still exist, such as the complexity of tax regulations and administrative burdens that can pose an obstacle for entrepreneurs. Continuing to simplify and optimize the tax system could further improve the business environment.

Tax incentives have a positive impact on innovation and entrepreneurial activities, but it is important to ensure a balance between incentives and the sustainability of public finances. It is recommended to further improve tax incentives and support small and medium-sized enterprises, with continuous monitoring and adjustment of tax policy to the needs of entrepreneurs and economic conditions. This can ensure the long-term competitiveness and prosperity of entrepreneurship in Croatia.

Key words: tax policy, incentives, investment, innovation, tax reliefs

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	4
ABSTRACT	4
1. UVOD	7
1.1. Predmet i cilj rada.....	7
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka	7
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	7
2. PREGLED POREZNOG SUSTAVA RH.....	9
2.1. Struktura poreznog sustava.....	9
2.2. Porezni oblici i osnovna obilježja.....	11
2.3. Porezne olakšice i poticaji za poduzetnike	17
3. PODUZETNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ	20
3.1. Razvoj i počeci poduzetništva u Republici Hrvatskoj	20
3.2. Poduzetnička infrastruktura.....	22
3.3. Primjeri poduzetničke infrastrukture iz prakse.....	23
4. TEORIJSKI OKVIR POREZNE POLITIKE U POTICANJU PODUZETNIŠTVA	25
4.1. Porezni tretman u Republici Hrvatskoj	25
4.2. Koncepti porezne politike i njezina uloga u gospodarskom razvoju.....	26
4.3. Utjecaj poreznih politika na poduzetničku aktivnost	28
5. ANALIZA POREZNIH POTICAJA ZA PODUZETNIKE.....	29
5.1. Poticajne mjere za početnike u poslovanju	29
5.2. Poticaji za ulaganje u istraživanje i razvoj	31
5.3. Poticaji za zapošljavanje i oslobođenje plaćanja doprinosa za mlade.....	33
6. ZAKLJUČAK	37
LITERATURA.....	39
POPIS SLIKA	42
POPIS TABLICA.....	42
POPIS SHEMA	42
ŽIVOTOPIS	43

1. UVOD

Porezna politika ima ključnu ulogu u poticanju poduzetništva u Republici Hrvatskoj, gdje odgovarajuće olakšice i poticaji mogu doprinijeti razvoju i održivosti poslovanja. Kroz razne zakonske odredbe i propise, hrvatska porezna politika nastoji poduzetnicima pružiti podršku koja olakšava njihovo poslovanje, smanjuje porezno opterećenje i potiče inovacije i ulaganja. Ovaj rad istražuje razne aspekte porezne politike u Hrvatskoj, uključujući porezne olakšice, poticaje i druge mjere koje su usmjerene na poduzetnike. Analizirat će kako mjere porezne politike utječu na razinu poduzetničke aktivnosti kao i njihovu sposobnost da ostvare dugoročni uspjeh i konkurentnost na tržištu.

1.1. Predmet i cilj rada

Kao što je već ranije rečeno predmet rada je analiza uloge porezne politike u poticanju poduzetništva u Republici Hrvatskoj, dok je cilj rada utvrđivanje karakteristika poreznog sustava, analiza poduzetništva te analiza poreznih poticaja za poduzetnike u Republici Hrvatskoj.

1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka

Kako bi se ispravno analizirao utjecaj porezne politike u poticanju poduzetništva u RH, korišteni su sekundarni izvori podataka relevantni za proučavanu temu. Analiza se temeljila na prikupljanju mjerodavne literature stranih i domaćih izvora podataka kako bi se uspješno mogli postići ciljevi rada. Metode koje su se koristile prilikom izrade ovog završnog rada su: povijesna metoda, deskriptivna metoda i metoda sinteze.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je strukturiran u 6 poglavlja.

Prvo poglavlje je uvodno, u istom se objašnjavaju predmet i cilj rada, izvori i metode prikupljanja podataka, sadržaj i struktura rada.

U drugom poglavlju fokus je na pregledu poreznog sustava u Republici Hrvatskoj. Temelji se na upoznavanju činjenica o strukturi poreznog sustava. Navedene su i pobliže objašnjene porezne stope i vrste poreza koje se odnose na oporezivanje pravnih i fizičkih osoba te pojmovi porezne olakšice i poticaji za poduzetnike.

U trećem poglavlju analizirano je poduzetništvo Republike Hrvatske, razvoj i počeci poticanja poduzetništva te sama poduzetnička infrastruktura. Na kraju trećeg poglavlja navedene su institucije za potporu poduzetništva.

Teorijski okvir porezne politike u poticanju poduzetništva, porezni tretman kao i koncepti porezne politike i njezina uloga u gospodarskom razvoju predmet su analize u četvrtom poglavlju, navedeni su i objašnjeni načini kako bi shvatili kakav utjecaj porezna politika ima na poduzetničku aktivnost.

U petom poglavlju stavlja se fokus na analizu poreznih poticaja za poduzetnike u Republici Hrvatskoj. Pobliže se objašnjavaju poticajne mjere za početnike u poslovanju, poticaji za ulaganje u istraživanje i razvoj te poticaji za zapošljavanje i oslobođenje od plaćanja doprinosa za mlade.

Sumirajući sve navedeno dolazi se do zadnjeg poglavlja odnosno zaključka rada.

2. PREGLED POREZNOG SUSTAVA RH

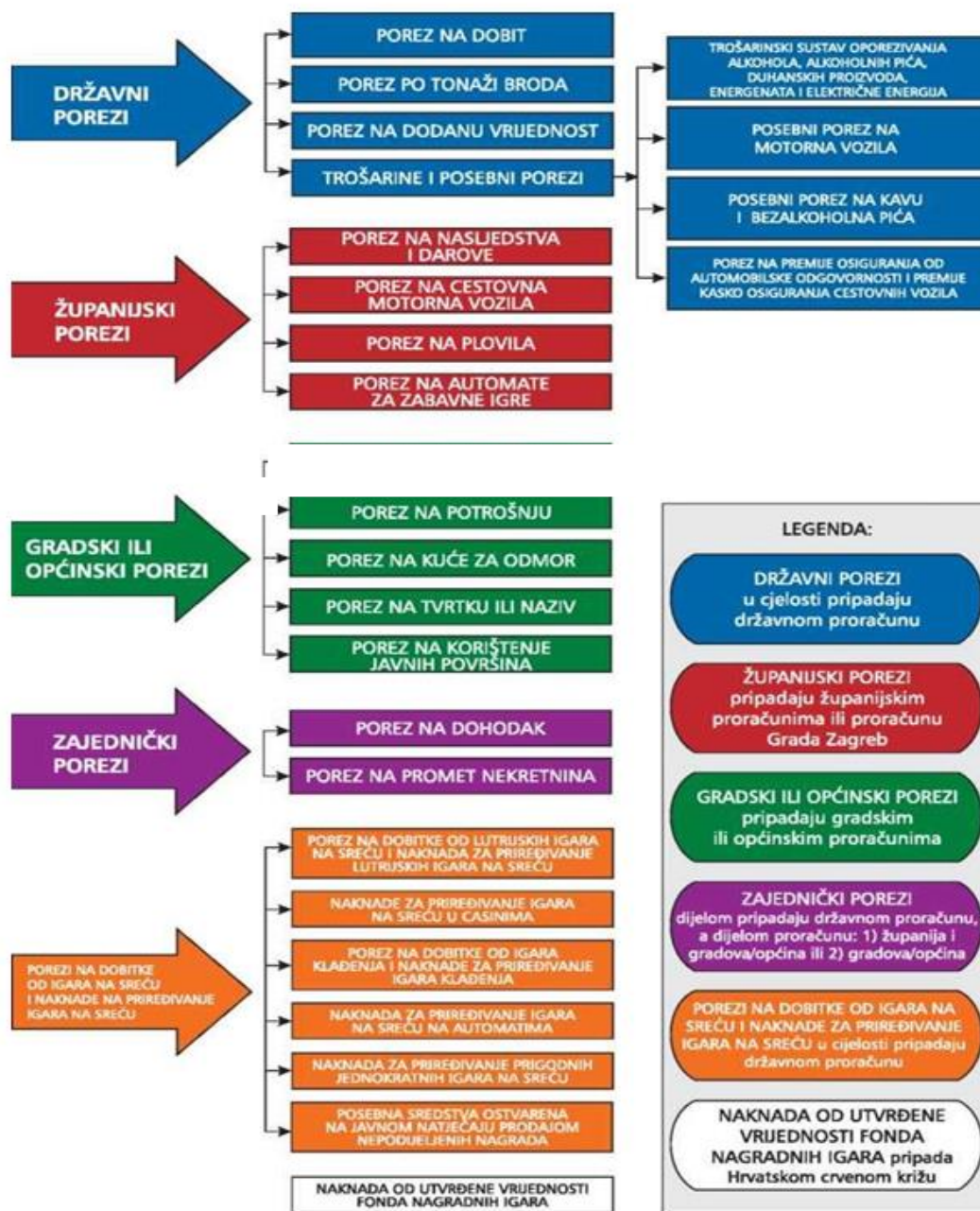
Svi oblici javnih prihoda, uključujući poreze, doprinose, samodoprinos, takse, naknade, carine i javni dug kao i izvanredni prihod, smatraju se dijelom poreznog sustava, koji je nametnut autoritetom države. Porezni sustav mora se temeljiti na ustavnim načelima jednakosti i pravednosti prema kojima je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima. Porezi su najznačajniji instrument u prikupljanju prihoda u svakoj državi (Jelčić, 2001). Hrvatski porezni sustav prilagođen je europskim standardima, što osigurava jednak položaj svih pravnih obveznika, bilo da su domaće ili strane fizičke i pravne osobe. Porezni sustav Republike Hrvatske karakterizira pluralnost, odnosno postojanje više različitih poreznih oblika.

2.1. Struktura poreznog sustava

Porezni sustav Republike Hrvatske usklađen je sa smjernicama Europske unije i njegovo funkcioniranje se temelji na Ustavu Republike Hrvatske te zakonima i pravilnicima koji detaljno opisuju kako porezni sustav funkcionira i što su prava i obveze poreznih obveznika i poreznih tijela (Janičev i Supić, 2016). U nastavku slijedi shematski prikaz na koji su način porezi u Republici Hrvatskoj razdijeljeni prema zakonskim nositeljima poreza. Županijski porezi pripadaju županijskom proračunu ili proračunu grada Zagreba. U ovu kategoriju spadaju porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila te porez na automate za zabavne igre. Gradski ili općinski porezi pripadaju proračunima gradova tj. općina. U njih spadaju porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv te porez na korištenje javnih površina. Zajednički porezi dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom proračunu županija i gradova/općina ili isključivo proračunu gradova/općina. Posljednja skupina poreza odnosi se na poreze na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću. U ovu kategoriju spadaju porez na dobitke od lutrijskih igara na sreću i naknada za priređivanje lutrijskih igara na sreću, naknade za priređivanje igara na sreću u casinima, porez na dobitke od igara na klađenje i naknade za priređivanje igara klađenja, naknada za priređivanje igara na sreću na automatima, naknada za priređivanje jednokratnih igara na sreću i posebna sredstva ostvarenja na javnom

natječaju prodajom nepodijeljenih nagrada. Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade za priređivanje igara na sreću u cijelosti pripadaju državnom proračunu.

Shema 1. Porezni sustav RH

Izvor: Janičev i Supić 2016, str. 4.

2.2. Porezni oblici i osnovna obilježja

Porezi su obvezna davanja koja fizička i pravna osoba naplaćuju državi ili drugim javnim tijelima. Porezi se naplaćuju radi financiranja javnih rashoda, kao što su obrazovanje, zdravstvo, infrastruktura i obrana. Osnovna podjela poreza odnosi se na izravne i neizravne poreze. Izravni porezi naplaćuju se izravno od pojedinca ili poduzeća na temelju njihovog dohotka, dobiti ili imovine. Dok se neizravni porezi naplaćuju na promet roba i usluga, a teret plaćanja snosi krajnji potrošača.

Porezne stope predstavljaju postotak koji se primjenjuje na osnovicu poreza kako bi se izračunao iznos poreza koji se treba platiti (Bakran, Cutvarić, Milčić, Sirovica, Orlović, Zuber, 2018). Najčešće metode izračuna poreznih stopa su: proporcionalna metoda, progresivna metoda i regresivna metoda. Proporcionalna metoda odnosno proporcionalna stopa odnosi se situaciju kada se isti postotak poreza primjenjuje na sve porezne obveznike bez obzira na visinu njihove osnovice. Progresivne stope odnose se na porezne stope koje rastu s porastom osnovice, što znači da oni s većim dohotkom plaćaju viši postotak poreza. Za razliku od progresivne stope, kod regresivne stope porezna stopa opada s porastom osnovice, iako su takvi porezi vrlo rijetki.

Porezni obveznici su osobe koje su dužni plaćati poreze. Mogu biti fizičke osobe odnosno pojedinci ili pravne osobe odnosno poduzeća ili organizacije. Porezni obveznici definiraju se ovisno o vrsti poreza.

Porezni oblici mogu se klasificirati prema različitim kriterijima, a osnovni porezni oblici i poreznom sustavu Republike Hrvatske su: porez na dohodak, porez na dobit, porez na dodanu vrijednost (PDV), trošarine, porez na imovinu, porez na nasljedstva i darove te porez na promet nekretnina.

Poduzetnici se suočavaju sa različitim vrstama poreza koji utječu na njihove poslovne aktivnosti (Škrtić, Mikić, 2011). U nastavku slijedi objašnjenje ključnih poreza za poduzetnike, njihova osnovna obilježja, visina stope i tko su porezni obveznici za pojedini porez.

Porez na dobit odnosi se na porez koji se plaća na dobit koju ostvaruju pravne osobe poput poduzeća ili tvrtki. Dobit se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika između prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, a zatim se prilagođava prema odredbama Zakona o porezu na dobit, povećavajući ili smanjujući prema potrebi (Ksener Škreb, 2004). Aktivne porezne stope za porez na dobit dolaze u dvije varijante. Ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 1.000.000,00 EUR primjenjuje se stopa od 10%. Druga varijanta odnosi se na slučaj kad su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 1.000.000,00 EUR i tada se primjenjuje stopa od 18%. Prema Zakonu o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/21, 114/22, 114/23), porezni obveznik plaćanja poreza na dobit je trgovačko društvo te druge pravne ili fizičke osobe rezidenti Republike Hrvatske koje samostalno i trajno obavljaju gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti, dohotka, prihoda ili drugih gospodarski mjerljivih koristi. Porezni obveznik je također tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika tj. nerezidenta. Isto tako porezni obveznik je i fizička osoba koja utvrđuje dohodak prema propisima za samostalne djelatnosti ili koja započinje obavljati takvu djelatnost, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

Porez na dohodak je porez koji se plaća na godišnji dohodak kojeg pojedinac ostvaruje. Porezna stopa nije striktno formirana za cijelu državu nego se visina porezne stope propisuje na razini lokalne samouprave. Pripadnost poreza na dohodak određuje se na temelju prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika u Republici Hrvatskoj. Ako porezni obveznik nema prebivalište niti uobičajeno boravište u RH, pripadnost se određuje prema sjedištu odnosno prebivalištu/uobičajenom boravištu osobe koja isplaćuje dohodak (Ksener Škreb, 2004). Za godišnju osnovicu do 50.400,00 EUR visina porezne stope kreće se između 15% i 23,6%, u slučaju kad godišnja osnovica dohotka prelazi 50.400,00 EUR, tada se porezna stopa kreće između 25% i 35,4%. Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave nije donijelo odluku o visini poreznih stopa, primjenjuju se stope od 20% na poreznu osnovicu do iznosa 50.400,00 EUR godišnje i 30% na dio porezne osnovice koja prelazi navedeni godišnji iznos (Porezna uprava, 2024). Porezni obveznik je svaka fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Ako više fizičkih osoba zajedno prima dohodak, svaka od njih je porezni obveznik za svoj dio zajedničkog dohotka. Nasljednik je također porezni obveznik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka koje je ostavitelj ostvario do svoje smrti.

Nasljednik istovremeno postaje porezni obveznik za dohodak koji proizlazi iz naslijeđenih izvora dohotka (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 15/22, 114/23). Predujam poreza na dohodak, odnosno porez na dohodak nasljedniku, utvrđuje se na isti način kao što je to bilo za ostavitelja.

Porez na dodanu vrijednost, skraćeno PDV, predstavlja prihod državnom proračunu Republike Hrvatske. PDV je neizravni porez koji se naplaćuje na većinu roba i usluga (Ksener Škreb, 1995). Prilikom obračunavanja poreza na dodanu vrijednost, u nastavku teksta PDV, primjenjuju se četiri stope: 0%, 5%, 13%, 15%.

Stopa od 0% primjenjuje se na isporuku i ugradnju solarnih panela na privatne stambene objekte, prostore za stanovanje te javne i druge zgrade koje se koriste za aktivnosti od javnog interesa te isporuku i ugradnju solarnih ploča u blizini takvih objekata, prostora i zgrada.

Stopa od 5% primjenjuje se na sve vrste kruhova, mlijeka, knjiga, lijekova, medicinsku opremu, na ulaznice za kulturna i sportska događanja, novine koje imaju status medija, znanstvene časopise, dječju hranu, jestiva ulja i masti, isporuku živih životinja, isporuku svježeg ili rashlađenog mesa i jestivih klaoničkih proizvoda, isporuku žive, sviježe ili rashlađene ribe, mekušaca, vodenih beskralježnjaka i rakova, isporuku svježeg ili rashlađenog povrća, isporuku svježeg ili sušenog voća i orašastih plodova, isporuku svježih jaja, na sadnice i sjemenje, gnojiva i pesticide te isporuku prirodnog plina i ogrijevnih materijala (do 31. ožujka 2025.)

Stopa od 13% primjenjuje se na sve usluge smještaja, dječjih sjedalica i pelena, menstrualnih potrepština, isporuku vode, isporuku električne energije, isporuku zemnog plina te grijanje iz toplinskih stanica i ogrijevne materijale (od 1. travnja 2025.), javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada, na urne i ljesove, usluge povezane s autorskim pravima, pripremanje i usluživanje jela i slastica (Ministarstvo gospodarstva, 2024).

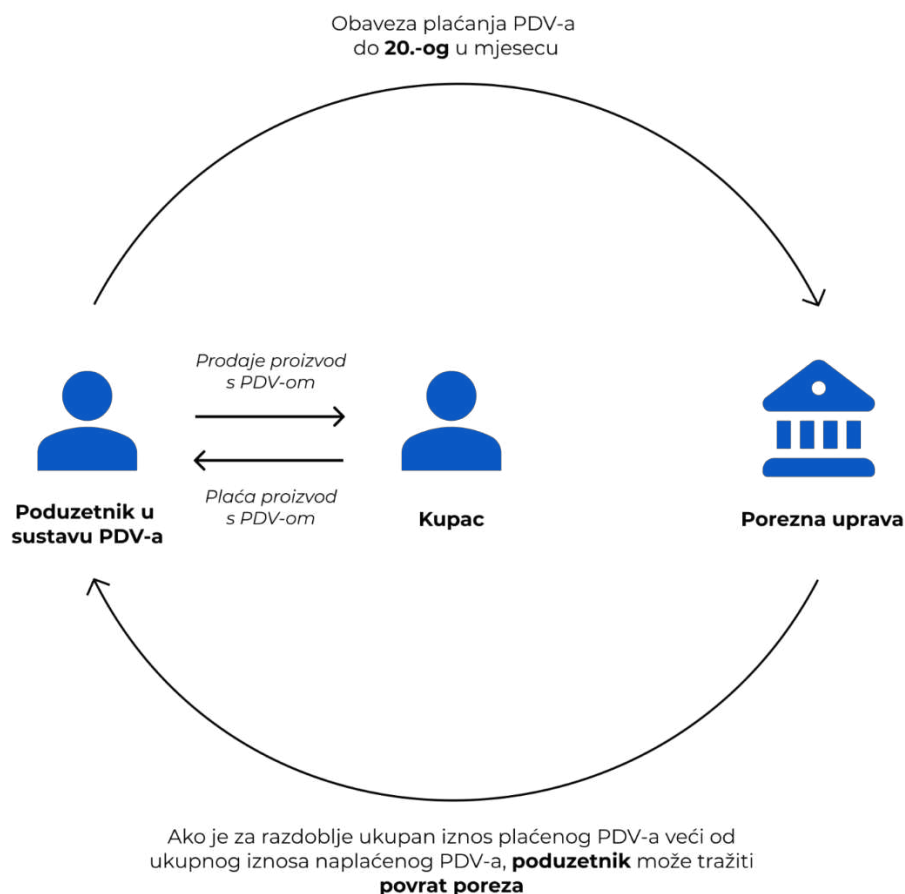
Stopa od 25% je opća stopa PDV-a i ona se primjenjuje na ostale proizvode i usluge.

Porezni obveznici koji ostvare prihod veći od 39.816,84 EUR bez PDV-a u kalendarskoj godini dužni su upisati se u registar obveznika PDV-a od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem su premašili navedeni iznos (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24). Obavijest o premašenju iznosa podnosi se nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika, putem Zahtjeva za registraciju za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a. Porezni obveznici koji ostvare prihod manji od 39.816,84 EUR

bez PDV-a tijekom kalendarske godine mogu odlučiti hoće li biti oslobođeni plaćanja PDV-a na isporuku dobara i usluga ili će se dobrovoljno registrirati za sustav PDV-a.

PDV je porezna obveza koju obveznik PDV-a obračunava na proizvode ili usluge koje prodaje svojim kupcima, prenosi se na krajnjeg potrošača tih proizvoda ili usluga. Kao obveznik PDV-a, važno je da PDV bude prikazan na računima te da se redovito prijavljuje i uplaćuje Poreznoj upravi. Poduzetnikove porezne obveze u vezi s PDV-om obično obavlja računovodstvo. Mjesečno ili tromjesečno, poduzetnik ili njegovo računovodstvo obračunava razliku između ukupnih obveza i potraživanja PDV-a. Ovisno o tome je li iznos obveza veći ili manji od potraživanja, poduzetnik je dužan uplatiti porez ili zatražiti povrat poreza od Porezne uprave.

Slika 1. Proces povrata poreza

Izvor: Aestus group, 2023.

Primjer iz prakse.

Poduzetnik u sustavu PDV-a nudi proizvod po cijeni od 80,00 EUR. Kada prodaje proizvod kupcu, na tu cijenu obračunava PDV u iznosu od 25%. ukupna cijena proizvoda koju plaća kupac je 100,00 EUR (80,00 EUR*1,25). Od tih 100,00 EUR, 20,00 EUR poduzetnik treba uplatiti Poreznoj upravi, a preostalih 80,00 EUR predstavlja njegov prihod. Ako je kupac također u sustavu PDV-a, njegov stvarni trošak nije 100,00 EUR, već 80,00 EUR, jer može potraživati povrat poreza u visini 20,00 EUR od države.

Postoje mnogi razlozi za ulazak u sustav PDV-a, u nastavku slijede neke od prednosti. Pravne i fizičke osobe koje su u sustavu PDV-a moraju iskazati PDV na izdanim računima te imaju pravo odbitka pretporeza prema ulaznim računima. Ako su dobavljači poduzeća u sustavu PDV-a, korisno je i poduzeću ući u sustav PDV-a kako bi mogli zatražiti povrat plaćenog PDV-a na ulaznim računima. Također, u slučaju većih početnih ulaganja, ulazak u sustav PDV-a omogućuje povrat PDV-a na ta ulaganja.

Plaćanje PDV-a može se vršiti na mjesečnoj ili tromjesečnoj osnovi. Porezni obveznici koji obavljaju transakcije unutar Europske unije moraju biti mjesečni obveznici PDV-a i ne mogu koristiti tromjesečnu osnovu. Rok za predaju PDV prijave na mjesečnoj osnovi je najkasnije do 20. dana u mjesecu, dok za tromjesečnu osnovu rok je do 20. dana u zadnjem mjesecu tromjesečja. Rok za plaćanje PDV-a na mjesečnoj osnovi je zadnji dan u mjesecu, dok je za tromjesečnu osnovu rok za plaćanje zadnji dan u tromjesečju (Aestus group, 2023).

Porez na promet nekretnina je porez koji se plaća na posjedovanje ili korištenje nekretnina poput kuća, stanova, poslovnih prostora, zemljišta i slično. Promet nekretnina podrazumijeva svako stjecanje vlasništva nad nekretninom. Prihod od poreza na promet nekretnina pripada jedinici lokalne samouprave na čijem se području nekretnina nalazi. Porezna osnovica određuje se prema tržišnoj vrijednosti nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze. Tržišna vrijednost nekretnine predstavlja cijenu koja se postiže ili se može postići na tržištu u tom trenutku. Predmet oporezivanja je promet nekretnina. Stjecanje nekretnina na koje se plaća porez na dodanu vrijednost ne smatra se prometom nekretnina. Stopa poreza od prometa na nekretnine iznosi 3% (Ministarstvo gospodarstva, 2024).

Porezni obveznik plaćanja poreza na nekretnine u Republici Hrvatskoj može biti svaka pravna ili fizička osoba koja je vlasnik ili korisnik nekretnine (Zakon o porezu na promet nekretnina, NN 115/16, 106/18). To znači da osoba ili tvrtka koja posjeduje nekretninu ili koristi nekretninu, primjerice kroz najam, obvezna je platiti porez na nekretnine prema propisima u Republici Hrvatskoj.

Trošarine u Republici Hrvatskoj predstavljaju posebne poreze koji se naplaćuju na određene proizvode, kao što su alkoholna pića, duhanski proizvodi, energenti (goriva), kava i bezalkoholna pića. Njihov cilj je regulirati potrošnju određenih proizvoda, štititi zdravlja građana te osigurati prihode za državni proračun. Trošarine se obračunavaju i naplaćuju prilikom stavljanja proizvoda u potrošnju odnosno promet, a visina trošarine varira ovisno o vrsti proizvoda i količini. Porezni obveznici plaćanja trošarina su proizvođači i uvoznici tih proizvoda (Zakon o trošarinama, NN 106/18, 121/19, 144/21). Porezna osnovica određuje se prema mjeri (litra, kilogram), a iznosi izražavaju u apsolutnim vrijednostima.

Tablica 1. Važnost trošarina za poduzetnike

ZNAČAJKA	OPIS
Financijski aspekt	Trošarine predstavljaju dodatni financijski teret za poduzetnika jer se plaćaju prilikom stavljanja proizvoda u promet, one mogu značajno utjecati na cijenu proizvoda i profitabilnost poduzeća.
Pravna regulativa	Poduzetnici moraju poštovati zakonske obveze vezane uz trošarine. To uključuje ispravno obračunavanje, prijavljivanje i plaćanje trošarina u skladu s propisima.
Administrativno opterećenje	Praćenje i administriranje trošarina može biti kompleksno i zahtijevati dodatne resurse za vođenje evidencije, pripremu poreznih prijava i komunikaciju s nadležnim poreznim organima.
Utjecaj na cijenu i konkurentnost	Visoke trošarine mogu povećati cijenu proizvoda, što može utjecati na konkurentnost na tržištu. Poduzetnici moraju pažljivo balansirati između poštivanja zakona o trošarinama i održavanju konkurentnih cijena
Promjene u zakonodavstvo	Zakonodavstvo o trošarinama može se mijenjati, što može utjecati na poslovanje poduzetnika. Praćenje novih propisa i prilagodba tih promjena ključno je za uspješno poslovanje.

Izvor: izradila autorica

Ukratko, trošarine su važan element poslovanja za poduzetnike koji se bave prodajom proizvoda na koje se primjenjuju trošarine. Ispravno upravljanje trošarinama ključno je za financijsku stabilnost, pridržavanje zakona i održavanje konkurentnosti na tržištu.

2.3. Porezne olakšice i poticaji za poduzetnike

Porezne olakšice i poticaji za poduzetnike različiti su oblici potpore koje država pruža kako bi potaknula poslovanje i razvoj tvrtki. To mogu biti porezne olakšice, subvencije, poticaji ili drugi oblici potpore.

Njihov cilj je smanjiti porezno opterećenje poduzetnika, potaknuti ulaganje u razvoj poslovanja, potaknuti inovacije ili podržati određene sektore ili projekte.

Uvođenje poreznih olakšica u porezni sustav može imati različite ciljeve, kao što su poticanje gospodarskih aktivnosti, posebno na manje razvijenim područjima, poticanje zapošljavanja, socijalne svrhe te raspodjela poreznog tereta prema ekonomskoj moći. Porezne olakšice mogu se primjenjivati na različite vrste poreza unutar poreznog sustava, uključujući porez na dohodak, porez na dobit, porez na promet nekretnina te porez na nasljedstva i darove. Primjena poreznih olakšica najizraženija je u području oporezivanja dobiti i dohotka.

Porezne olakšice zakonom su propisana sredstva za smanjenje oporezivih primitaka u sustavu poreza na dohodak ili smanjenje oporezivih prihoda u sustavu poreza na dobit. Primjerice, to uključuje porezno priznate troškove ili dodatna umanjenja dohotka odnosno dobiti, što rezultira smanjenjem porezne osnovice i nižom poreznom obvezom (Jelčić, Jelčić, 1998). Također, uključuje osobne odbitke ili neoporezive dijelove dohotka koji se ne oporezuju, što dodatno smanjuje poreznu obvezu. Temeljni uvjet za korištenje poreznih olakšica je ostvarivanje oporezivih primitaka ili prihoda koji podliježu plaćanju poreza.

Korisnici državnih potpora u obliku poreznih olakšica obuhvaćaju fizičke i pravne osobe koje se bave gospodarskom djelatnošću, odnosno sve obveznike poreza na dobit te fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i ostvaruju poreznu olakšicu koja nije dostupna svim poduzetnicima.

Poticaji za poduzetnike u Republici Hrvatskoj uključuju razne mjere potpore koje država ili lokalna samouprava pružaju kako bi potaknule razvoj poduzetništva, potaknule inovacije, povećale konkurentnost te podržale ekonomski rast (Jelčić, Jelčić, 1998).

Dakle, financijske potpore i poticaji odnose se na bespovratna sredstva, subvencije ili povoljne kredite koje poduzetnici mogu dobiti za pokretanje ili proširenje poslovanja, za investiranje u nove tehnologije i opremu ili za razvoj novih proizvoda i usluga. Financijski oblik potpora prolazi kroz nacionalne ili EU fondove. Subvencije za zapošljavanje također su oblik poticajnih mjera za poduzetnike u Republici Hrvatskoj. Takav oblik poticaja uključuje potpore za zapošljavanje novih radnika ili za obuku postojećih radnika kako bi se unaprijedile njihove vještine i konkurentnost na tržištu rada. Nadalje, podrška za izvoz i internacionalizaciju, podrazumijeva poticaje koji

poduzetnici mogu koristiti za promociju proizvoda i usluga na inozemnim tržištima, sudjelovanje na sajmovima i izložbama te za prilagodbu proizvoda i usluga međunarodnim standardima. Poticaji za start-upove također su poticajna mjera koja podrazumijeva posebne potpore i programe koji se nude poduzetnicima koji pokreću nove poslovne ideje ili start-upove, uključujući mentorstvo, savjetovanje i pristup inkubatorima ili poslovnim prostorima. Također nude se programi za obuku i edukaciju poduzetnika o poslovnom upravljanju, financijama, marketingu, tehnologiji i inovacijama smatraju se poticajima jer pomažu u jačanju poslovnih vještina i znanja. Poticaji za poduzetnike u Republici Hrvatskoj često se provode kroz različite institucije, lokalne razvojne agencije te kroz EU fondove.

Institucije za potpore poduzetništvu su (e-građani, Gospodarske institucije, 2024):

1. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta,
2. Europski fond za regionalni razvoj,
3. Hrvatska banka za obnovu i razvoj – HAVOR,
4. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije – HAMAG BIRCO,
5. Hrvatska obrtnička komora - HOK,
6. Hrvatska gospodarska komora - HGK,
7. Centar za politiku i razvoj malih i srednjih poduzeća i poduzetništva - CEPOR

Od 1. siječnja 2024., Hrvatska je implementirala novu poreznu reformu s ciljem poboljšanja ekonomske situacije. Ova reforma je usmjerena na povećanje neto plaća građana i smanjenje poreznog opterećenja za poduzetnike, s krajnjim ciljem poticanja ekonomskog rasta i razvoja. Ovom reformom vlada je povećala iznose neoporezivih primitaka, za poduzetnike su uvedene promjene kao što je povećanje praga za primjenu niže porezne stope poreza na dobit i povećanje granice za upis u sudski registar PDV-a (Porezna reforma, 2024).

Svrha navedenih poticaja i poreznih olakšica je stvaranje povoljnijeg okruženja za rast i razvoj poduzetništva, poticanje ekonomske aktivnosti te stvaranje novih radnih mjesta.

3. PODUZETNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ

Poduzetništvo u Republici Hrvatskoj karakterizira dinamično i raznovrsno poslovno okruženje koje se konstantno razvija i prilagođava promjenama u globalnoj ekonomiji. Poduzetnici su kreatori, inovatori i lideri koji pozitivno utječu na zajednicu i pojedince mijenjajući radne navike, potičući učenje i vođenje. Pronalaženjem novih tehnologija, proizvoda, procesa i usluga, oni pokreću ekonomiju i stvaraju novu vrijednost s visokim potencijalom (Škrtić, Mikić, 2011).

Poduzetništvo obuhvaća inovacije, uporan rad, preuzimanje rizika, kreativnost, znanje, obrazovanje, planiranje, procjenu, predviđanje, motivaciju, moral, energiju i smjelost (Buble, Kružić, 2006). Poduzetništvo i poduzetnika nikada nije moguće u potpunosti definirati jer se ne mogu obuhvatiti, analizirati i ocijeniti svi atributi ovih pojmova. Svaki poduzetnički pothvat je jedinstven, svaki poduzetnik je različita osoba, svaki poslovni plan je zaseban, a svaka poduzetnička aktivnost odvija se u specifičnom okruženju.

Uključivanje vlade u poduzetnički proces je minimalno i uglavnom se svodi na registraciju poduzeća, inspekcije pridržavanja zdravstvenih standarda i standarda zaštite na radu, te inspekcije obračuna i uplate poreza. U ovom modelu, poduzetnik je slobodan slijediti svoje osobne interese dok istovremeno štite prava pojedinaca, uravnotežuje moć pojedinaca i poduzeća, te osigurava individualna i poslovna prava.

3.1. Razvoj i počeci poduzetništva u Republici Hrvatskoj

Razvoj i početci poduzetništva u Republici Hrvatskoj mogu se pratiti kroz nekoliko ključnih faza, koje su oblikovane povijesnim, političkim i ekonomskim promjenama.

Razdoblje socijalističke Jugoslavije (1945. -1990.)

Tijekom socijalističke ere, Hrvatska je bila dio Jugoslavije, gdje je prevladavao sustav planske ekonomije (Nazor, Barić, Brigović, Kačić Alesić, Racić, Racić, 2021). Privatno poduzetništvo bilo je ograničeno, a glavni akteri u gospodarstvu bile su državne tvrtke i zadruge. Međutim, Jugoslavija je imala specifičan model radnog samoupravljanja, koji je dopuštao određenu razinu poslovne autonomije unutar državnih poduzeća.

Planska ekonomija podrazumijevala je da su sve ekonomske aktivnosti bile strogo kontrolirane od strane države, a privatne inicijative bile su rijetke i strogo kontrolirane. Radničko samoupravljanje označuje da su poduzeća bila vođena od strane radničkih savjeta koji su imali određeni stupanj autonomije, ali su ipak morali slijediti planove koje je postavila država (Hrvatska enciklopedija, 2013.-2024.).

Prijelaz na tržišnu ekonomiju (1990. – 2000.)

S raspadom Jugoslavije i osamostaljenjem Hrvatske 1991. godine, započeo je prijelaz na tržišnu ekonomiju. Taj period bio je obilježen značajnim ekonomskim promjenama, uključujući privatizaciju državnih poduzeća, liberalizaciju tržišta i stvaranje zakonskog okvira za privatno poduzeće. Ratne godine (1991. – 1995.) donijele su brojne izazove, uključujući uništavanje infrastrukture i gospodarsku stagnaciju, ali i prilike za obnovu i razvoj. Pojam privatizacija označuje postupak u kojem su državna poduzeća bila privatizirana, što je otvorilo prostor za privatne inicijative i stvaranje novih poduzeća (Meler, Bašić, 1991). Uvođenje tržišnih principa omogućilo je slobodniju trgovinu i samo poslovanje, što je potaknulo razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Postratna obnova i razvoj (2000. – 2010.)

Tijekom 2000.-ih godina, Hrvatska je doživjela ekonomski oporavak i stabilizaciju. Poduzetništvo je počelo „cvjetati“ uz podršku različitih domaćih i međunarodnih programa. Osnovane su institucije poput Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BIRCO) koje su pružile financijsku i savjetodavnu podršku poduzetnicima. Međunarodne organizacije i EU fondovi također su pružili dodatne resurse za razvoj poduzetništva (Nazor, Barić, Brigović, Kačić Alesić, Racić, Racić, 2021). Ulazak Hrvatske u pregovore s Europskom unijom također je potaknulo usklađivanje zakonodavstva s europskim standardima, što je dodatno olakšalo poslovanje.

Pristupanje Europskoj uniji (2013. - danas)

Ulaskom u Europsku uniju 2013. godine, Hrvatska je dobila pristup europskim fondovima i programima koji su značajno pomogli u razvoju poduzetništva. Poticaji za inovacije, istraživanje i razvoj te poduzetništvo u manje razvijenim regijama postali su dostupniji. Digitalizacija i

modernizacija poslovanja postali su ključni fokusi, a mnogi poduzetnici iskoristili su prilike za internacionalizaciju i plasman svojih proizvoda i usluga na šire tržište EU.

Današnje stanje i budući izazovi

Danas, poduzetništvo u Hrvatskoj nastavlja rasti, ali i dalje se suočava s određenim izazovima poput birokratskih prepreka, nedostatka investicijskog kapitala i potrebe za daljnjom modernizacijom pravnog okvira. Ipak, sve veći broj start-upova, tehnoloških parkova i poduzetničkih inkubatora pokazuje pozitivan trend. Postoje brojne inicijative i programi za podršku mladim poduzetnicima, žene u poduzetništvu, te za poticanje digitalne transformacije i zelenih tehnologija. Iako su napravljene značajni koraci, poduzetnici se još uvijek susreću s administrativnim preprekama koje usporavaju poslovanje.

Sumirajući razvojni put poduzetništva u Republici Hrvatskoj možemo istaknuti ključne čimbenike razvoja poduzetništva u Hrvatskoj. Jedan od glavnih čimbenika je privatizacija i liberalizacija tržišta odnosno prijelaz s planske na tržišnu ekonomiju koji je omogućio razvoj privatnog sektora. Zatim podrška iz EU fondova, pristup europskim fondovima nakon ulaska u EU pružio je značajne financijske potpore poduzetnicima. Regulatorne reforme su također imale pozitivan učinak na poduzetništvo, stvaranjem pravnog okvira koji potiče poduzetništvo i usklađivanje s europskim zakonodavstvom. Razvoj tehnoloških parkova, inkubatora i sve veća digitalizacija poslovanja uz povećanje broja obrazovnih programa usmjerenih na razvoj poduzetničkih vještina i znanja dovele su Hrvatsko poduzetništvo odnosno poduzetnike na globalna tržišta.

3.2. Poduzetnička infrastruktura

Poduzetnička infrastruktura u Republici Hrvatskoj odnosi se na skup resursa, objekata i usluga koje podržavaju razvoj poduzetništva i poslovanja. Ova infrastruktura uključuje različite oblike podrške i olakšica namijenjenih poduzetnicima i start-upovima. Glavni elementi poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj su poduzetnički centri, poduzetničke zone i poduzetnički inkubatori (e-građani, Poduzetnička infrastruktura, 2024).

Poduzetnički centri su ustanove koje pružaju podršku poduzetnicima kroz savjetovanje, edukaciju i umrežavanje. Njihova svrha je pomoći poduzetnicima u razvoju poslovnih ideja, planiranju i realizaciji poslovnih projekata. Njihova uloga je poticanje poduzetništva, pružanje informacija o pokretanju poslovanja, poticajima i edukaciji poduzetnika te podrška u izradi poslovnih planova. Također, surađuju s lokalnim i regionalnim vlastima te preuzimaju dio stručnih zadataka lokalnih vlasti u razvoju gospodarstva (Škrtić, Mikić, 2011). Primjeri takvih centara su Razvojna agencija Zagreb (RAZA) i poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije.

Poduzetničke zone su posebno definirana područja unutar gradova ili regija gdje poduzetnici mogu smjestiti svoje poslovne operacije. Ove zone često nude povoljnije uvjete za poslovanje, poput nižih poreza, olakšica pri izgradnji ili subvencija za zapošljavanje. Cilj je privući investitore i stimulirati gospodarski razvoj u određenim područjima.

Poduzetnički inkubatori su organizacije koje pružaju podršku start-upovima i mladim poduzećima u ranoj fazi razvoja. Cilj inkubatora je poticanje razvoja uspješnih poduzeća koja će, nakon što napuste inkubacijski program, biti financijski stabilna i samostalna (Bobera, D., Hunjet, A., Kozina G., 2015). Inkubatori nude različite oblike pomoći, uključujući poslovne prostore, mentorstvo, administrativnu podršku i pristup financiranju. Primjeri uključuju ZIP (Zagrebački inkubator poduzetništva) i Tehnološki park Varaždin.

Poduzetnička infrastruktura je ključna za razvoj i rast poduzetništva jer omogućava poduzetnicima pristup potrebnim resursima i podršci. Ona pomaže u smanjenju rizika povezanih s pokretanjem i vođenjem poslovanja, olakšava pristup financijskim sredstvima i tržištima, te potiče inovacije i konkurentnost. Kroz ovu infrastrukturu, Hrvatska nastoji stvoriti povoljno poslovno okruženje koje će privući domaće i strane investitore, povećati zaposlenost i doprinijeti gospodarskom razvoju.

3.3. Primjeri poduzetničke infrastrukture iz prakse

Poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije – projekt „Podrži održivi razvoj poduzetništva Krapinsko-zagorske županije“ (Poduzetnički centar Kzž, 2024)

Projekt ima za cilj unaprijediti održivi razvoj poduzetničkog sektora u Krapinsko-zagorskoj županiji te povećati konkurentnost gospodarstva kroz organiziranje grupnih i individualnih

konzultacija. Glavni fokus je olakšati pristup poslovnim znanjima, vještinama, partnerstvima i ključnim informacijama potrebnim za rast i razvoj poduzetnika. Svrha projekta je ostvariti specifične rezultate kao što su povećanje broja poduzeća i poduzetnika koji koriste podršku uključujući i nove usluge, te povećanje sudjelovanja poduzetnica i početnika u korištenju novih usluga. Izvor financiranja ovog projekta bila je Europska unija odnosno Europski fond za regionalni razvoj.

Poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije – projekt „Tech boost program“ (Poduzetnički centar Kzž, 2024)

Tech boost program osmišljen je kako bi ubrzao razvoj tehnoloških start-upova u ranoj fazi investiranja te ih pripremio za daljnja ulaganja. Program obuhvaća širok spektar industrija te daje prioritet poduzetnicima. Partnerstvo uključuje vodeći europski B2B start-up akcelerator u suradnji s odabranim regionalnim akceleratorima pod vodstvom Akademije za poduzetništvo Europskog fonda za Jugoistočnu Europu (EFSE). Program je namijenjen kako poduzetnicima početnicima koji se prvi put susreću s pokretanjem start-upa, tako i već iskusnim tehnološkim poduzetnicima. Odabrani start-upovi imali su priliku besplatno sudjelovati u programu gdje će njihovi timovi dobivati mentorstvo i edukaciju, kako online tako i offline, dok rade na razvoju svojih proizvoda. Tijekom programa, svaki tjedan pokrivala su se različite teme iz start-up svijeta, uključujući uvod u start-up, ekosustav, pitchanje i prezentiranje, prodaju, marketing, investicije te osnivanje i upravljanje tvrtkom. Pored lokalnih mentora iz mreže Poduzetničkog centra Krapinsko-zagorske županije u partnerstvu s WBAF Hrvatska, start-upi su surađivali s europskim mentorima iz poznatog europskog start-up akceleratora Start-up Wise Guys.

Poduzetnički inkubator – Tehnološki park Varaždin

Tehnološki park Varaždin predstavlja infrastrukturni centar koji potiče razvoj tehnoloških i inovativnih poduzeća u Varaždinskoj županiji. Ovaj park obično nudi prostorne kapacitete, poslovnu podršku, edukaciju te povezivanje s drugim poduzetnicima i investitorima. Cilj mu je potaknuti inovacije, povećati konkurentnost lokalnog gospodarstva te stvarati radna mjesta u visokotehnološkom sektoru (Tech park, 2024). Tehnološki park Varaždin nudi radionice, stručne seminare i informativne radionice s naglaskom na obrađivanje aktualnih tema kao što su: prevencija burnouta, proces zapošljavanja i selekcija kandidata, gaming, kako biti ponuditelj u elektroničkom oglasniku javne nabave i dr.

4. TEORIJSKI OKVIR POREZNE POLITIKE U POTICANJU PODUZETNIŠTVA

Teorijski okvir porezne politike u poticanju poduzetništva u Republici Hrvatskoj obuhvaća razne strategije i mjere usmjerene na poticanje osnivanja novih poduzeća, investicija, inovacija te rasta i razvoja postojećih proizvoda. Ovaj teorijski okvir služi kao smjernica oblikovanja porezne politike koja podržava razvoj poduzetništva u zemlji, s ciljem stvaranja povoljnog poslovnog okruženja i poticanja ekonomske aktivnosti. Porezne mjere koje se koriste u poticanju poduzetništva uključuju smanjenje poreza na dobit, porezne olakšice za reinvestiranu dobit, poticaje za istraživanje i razvoj te olakšice za mala i srednja poduzeća. Također, važan aspekt je pojednostavljivanje poreznih procedura, što uključuje smanjenje administrativnog opterećenja za poduzetnike i ubrzanje poreznih procesa.

Važno je da se sve mjere provode uzimajući u obzir specifične potrebe i izazove hrvatskog gospodarstva te da se redovito procjenjuje njihov utjecaj kako bi se postigli željeni rezultati. U tom kontekstu, praćenje i evaluacija učinkovitosti porezne politike ključni su za prilagodbu mjera te osiguranje da one zaista potiču poduzetništvo u ekonomski rast.

4.1. Porezni tretman u Republici Hrvatskoj

Hrvatski porezni sustav pruža poduzećima poticaje za napredak poduzetničke aktivnosti te osigurava olakšani porezni tretman koji podržava uspješno i kontinuirano poslovanje. Za poduzetnike, porezne olakšice definirane su Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit (NN 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20, 1/21). Također, u obzir se uzimaju i domaći propisi koji se odnose na dvije kategorije: prva umanjuje ostvarenu dobit tijekom obračunskog razdoblja, dok druga smanjuje poreznu osnovicu poreza na dobit. Porezni tretman u Hrvatskoj tako poduzetnicima nudi različite oblike potpora, poticaja i olakšica koje im pomažu u postizanju poslovnog uspjeha (Šimurina et. Al, 2012). Pravne i fizičke osobe koje se bave gospodarskom djelatnošću imaju pravo na dodjelu državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu. Potpore se mogu klasificirati prema vrsti poreza na korisnike potpore: obveznike poreza na dobit i obveznike poreza na dohodak.

Također, prema vrsti poduzetnika, korisnici potpora mogu biti klasificirani kao veliki, srednji i mali poduzetnici prema propisu o financijskom poslovanju. Sukladno nacionalnoj klasifikaciji prostornih jedinica za statistiku (NN 102/2012) dodjeljuju se i regionalne državne potpore.

Državna potpora za korisnike koji se bave djelatnostima pomorskog prijevoza može omogućiti umanjenje porezne osnovice za dobit ili dohodak od samostalne djelatnosti za do 100% opravdanih troškova obrazovanja i izobrazbe, bez obzira na to odnose li se ti troškovi a opće ili specijalizirao obrazovanje i izobrazbu, pod uvjetom da se provode na brodovima registriranim u Hrvatskom registru brodova. Obveznici poreza na dobit mogu iskoristiti državnu potporu za istraživačko-razvojne projekte kao dodatno umanjenje porezne osnovice. To uključuje do 150% opravdanih troškova za temeljna istraživanja i do 125% za primijenjena istraživanja te do 100% za razvojna istraživanja. Osim toga, na područjima posebne državne skrbi primjenjuju se specifične olakšice i oslobođenja. Ta područja su pod posebnim nadzorom Republike Hrvatske s ciljem poticanja njihovog razvoja u obnove, kako bi se postigao ravnomjerniji razvoj svih dijelova zemlje.

Porezni tretman poduzetništva u Republici Hrvatskoj nailazi na izazove u provođenju fiskalnih mjera koje potiču investicije, stvaranje novih radnih mjesta te poslovanje poduzeća u regijama s različitim stupnjem razvijenosti. Važno je osigurati da primjena poreznog tretmana bude neutralna, a porezni sustav konzistentan kako bi se ostvarili dugoročni pozitivni učinci kako na poduzeća tako i na hrvatsko gospodarstvo. Hrvatska se prema efektivnom graničnom i prosječnom poreznom opterećenju nalazi znatno ispod prosjeka većine zemalja članica Europske unije ali i ostalih razvijenih zemalja (Šimurina et. al., 2012).

4.2. Koncepti porezne politike i njezina uloga u gospodarskom razvoju

Porezna politika u Republici Hrvatskoj koristi različite instrumente kako bi ostvarila svoje ciljeve u području gospodarskog razvoja, socijalne pravde, zaštite okoliša te fiskalne stabilnosti. Glavni instrumenti porezne politike Republike Hrvatske uključuju porezne stope, porezne olakšice i poticaje, ekološke takse i poreze, poreznu administraciju i pravila, poreznu politiku za regionalni razvoj i porezni sustav za socijalnu pravdu (Opća porezna politika, 2024.).

Koncepti porezne politike i njen doprinos gospodarskom razvoju ključni su faktori u okviru ekonomske politike svake zemlje (Opća porezna politika, 2024). Porezna politika uključuje niz mjera i strategija koje se provode u području oporezivanja kako bi se postigli specifični ciljevi u gospodarstvu. Uloga porezne politike u poticanju gospodarskog razvoja je višestruka. U nastavku slijedi objašnjenje.

- Stvaranje prihoda za državu je ključna funkcija porezne politike koja osigurava stabilan izvor financiranja za javne potrebe poput obrazovanja, zdravstva, infrastrukture i nacionalne sigurnosti. Dakle, sve to postiže se primjenom poreza radi osiguranja sredstva za potrebne državnog proračuna.
- Regulacija ekonomske aktivnosti putem porezne politike omogućuje kontrolu različitih ekonomskih aspekata. Primjerice, povećanje poreza na određene proizvode može utjecati na smanjenje potražnje za njima, dok smanjenje poreza na rad može potaknuti zapošljavanje.
- Poticanje ulaganja i rasta putem porezne politike obuhvaća primjenu određenih poreznih olakšica i poticaja kako bi se potaknula ulaganja u ključne sektore ili aktivnosti koje doprinose gospodarskom razvoju. To može uključivati smanjenje poreza na dobit za tvrtke koje ulažu u istraživanje i razvoj ili poticaje za investicije u infrastrukturu.
- Promicanje pravednosti i socijalne inkluzije putem porezne politike ima za cilj postizanje veće jednakosti u raspodjeli dohotka i imovine. Na primjer, korištenje progresivnog poreznog sustava omogućuje oporezivanje bogatijih pojedinaca i tvrtki po većim stopama kako bi se osiguralo ravnomjernije raspoređivanje poreznog tereta.
- Održavanje fiskalne discipline – porezna politika može pomoći u održavanju fiskalne discipline kroz kontrolu javne potrošnje i upravljanje deficitom i dugom.

Ukratko, porezna politike u Republici Hrvatskoj ima širok spektar uloga koje sežu od financiranja javnih potreba do poticanja gospodarskog rasta i smanjenja socijalne nejednakosti. Učinkovita i dobro usmjerena porezna politika ključna je za postizanje stabilnog i održivog gospodarskog razvoja, kao i za osiguranje pravedne raspodjele dohotka i resursa u društvu.

4.3. Utjecaj poreznih politika na poduzetničku aktivnost

Porezne politike imaju značajan utjecaj na poduzetničku aktivnost jer određuju financijske uvjete u kojima poduzetnici posluju (Jelčić, B., Jelčić B. 1998).

U nastavku slijede načini na koje porezna politika utječe na poduzetničku aktivnost.

1. Trošak poslovanja porezne stope izravno utječu na troškove poslovanja. Više porezne stope smanjuju profitabilnost poduzeća i smanjuju sredstva dostupna za ulaganje i širenje.
2. Poticaji za investiranje – porezne olakšice, kao što su olakšice za istraživanje i razvoj ili ulaganje u opremu pozitivno utječu na poduzetnike, potiču ih na investiranje u inovaciju i rast poduzeća.
3. Stabilnost i predvidivost – stabilne i predvidljive porezne politike omogućuju poduzetnicima planiranje dugoročnih strategija. Nepredvidljive ili česte promjene u poreznim propisima dovode do nesigurnosti i uvelike otežavaju poduzetničko planiranje.
4. Podrška za pokretanje poslovanja – porezne olakšice za novoosnovana poduzeća, kao što su niže porezne stope ili izuzeća, potiču osnivanje novih poduzeća i poduzetničku aktivnost.
5. Porezna administracija – učinkovit i pravedan sustav, koji je lako razumjeti i primijeniti, smanjuje administrativno opterećenje za poduzetnike i potiče ih da posluju unutar sustava. Dakle, u Republici Hrvatskoj porezne administracije negativno utječu na poduzetničku aktivnost.
6. Poduzetnička kultura – porezne politike koje potiču poduzetništvo, kao što su niske stope poreza na dobit i kapitalne dobitke, imaju cilj ojačati poduzetničku kulturu i motivirati pojedince na osnivanje vlastitih poduzeća.
7. Regionalni razvoj – porezne olakšice usmjerene na specifična područja ili sektore potiču razvoj poduzetništva u tim regijama ili sektorima.
8. Pravednost i transparentnost - porezni sustav koji je pravedan i transparentan smanjuje rizik korupcije i potiče povjerenje poduzetnika u sustav.

Dakle, porezne politke koje su poticajne, pravedne i stabilne imaju pozitivan utjecaj na poduzetničku aktivnost, dok nesigurne ili restriktivne porezne politike imaju suprotan učinak.

5. ANALIZA POREZNIH POTICAJA ZA PODUZETNIKE

Analiza poreznih poticaja za poduzetnike u Republici Hrvatskoj pruža uvid u različite mjere koje vlada Republike Hrvatske provodi s ciljem poticanja ekonomskog rasta i podrške poslovanju poduzeća kroz porezne olakšice. Ove mjere ključne su u stvaranju povoljnog poslovnog okruženja i poticanje investicija u različite sektore gospodarstva (Šimović, 2008). U nastavku slijedi pregled nekih od poreznih poticaja u Republici Hrvatskoj.

Porezne olakšice za investicije jedan su od najvažnijih instrumenata kojima se potiče poduzetništvo, ono uključuje ubrzanu amortizaciju odnosno mogućnost poduzećima da mogu ubrzano amortizirati kapitalne investicije, što im omogućuje brže smanjenje porezne osnovice i niže porezne obveze u početnoj fazi ulaganja (Šimović, 2008). Za određene vrste investicija ili poduzeća koja posluju u određenim sektorima ili područjima, moguće je privremeno ili trajno oslobođenje od poreza na dobit, što značajno smanjuje ukupni porezni teret.

Da bi potaknula razvoj ruralnih područja, vlada Republike Hrvatske nudi posebne porezne olakšice za poduzetnike koji ulažu u te regije. to uključuje smanjenje poreznog opterećenja ili subvencije za investicije koje doprinose lokalnom ekonomskom razvoju i stvaranju novih radnih mjesta u ruralnim područjima.

Republika Hrvatska implementira porezne politike koje promiču održivi razvoj kroz mehanizme kao što su ekološke takse i poreze na onečišćenja te subvencije za projekte koji koriste obnovljive izvore energije ili tehnologije koje smanjuju ekološki otisak.

5.1. Poticajne mjere za početnike u poslovanju

U Republici Hrvatskoj poticajne mjere za početnike u poslovanju uređene su Zakonom o poticanju ulaganja (NN 63/22). Te mjere obuhvaćaju investicijske projekte u sektorima kao što su proizvodnja i prerada, razvoj inovacija, pružanje poslovne podrške te usluge visoke dodane vrijednosti. Poticaji se ne mogu dodijeliti u sljedećim sektorima i područjima u Republici Hrvatskoj: ribarstvo i agrokultura, primarna poljoprivredna proizvodnja, sektor čelika i ugljena, sektor umjetnih vlakana, promet i povezana infrastruktura, proizvodnja i distribucija energije te

energetska infrastruktura, razvoj širokopojasnih mreža, istraživačka infrastruktura, brodogradnja, sektor financija i osiguranja, zdravstvo, socijalna skrb, obrazovanje, trgovina, građevinski sektor i poslovanje nekretninama, vodno gospodarstvo, gospodarenje otpadom i sanacija okoliša, rudarstvo i vađenje, te prijevoz i skladištenje (Ministarstvo gospodarstva, 2024).

Potpore obuhvaćaju sljedeće mjere u RH (Ministarstvo gospodarstva, 2024).:

- *Porezne potpore za mikro poduzetnike* – posebne porezne olakšice i poticaji namijenjeni su mikro poduzetnicima kako bi im se olakšalo poslovanje i potaknulo ekonomsko aktiviranje.
- *Porezne potpore za male, srednje i velike poduzetnike* – porezne olakšice prilagođene su veličini poduzeća kako bi se potaknula njihova konkurentnost i rast na tržištu.
- *Potpore za opravdane troškove novih radnih mjesta povezanim s projektom ulaganja* – subvencije za troškove novozaposlenih radnika koje su direktno vezane uz projekte investicija, što potiče zapošljavanje i razvoj.
- *Potpore za opravdane troškove usavršavanja povezanih s projektom ulaganja* – financiranje troškova obuke i usavršavanja zaposlenika koji su potrebni za provedbu investicijskih projekata, što unaprjeđuje radnu snagu povećava stručnost.
- *Potpore za razvojno-inovacijske aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške i usluge visoko dodane vrijednosti* – financijska potpora za projekte koji uključuju istraživanje, razvoj novih tehnologija, poslovnu podršku ili pružanje visokokvalitetnih usluga, što potiče inovaciju i konkurentnost.
- *Potpore za radno intenzivne projekte ulaganja* – financijska podrška za projekte koji zahtijevaju značajnu radnu snagu, potičući zapošljavanje i ekonomski rast u određenim sektorima.
- *Potpore za projekte ulaganja kroz gospodarsko aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske* – inicijative koje potiču revitalizaciju neiskorištene imovine države kroz investicijske projekte.
- *Potpore za modernizaciju poslovnih procesa – automatizacija, robotizacija i digitalizacija proizvodno-prerađivačkih procesa* – financijska podrška za modernizaciju industrijskih procesa kroz primjenu naprednih tehnologija kao što su automatizacija, robotizacija i digitalizacija, čime se povećava produktivnost i konkurentnost na tržištu.

Poticajne mjere u Republici Hrvatskoj mogu se koristiti poduzetnici koji izvrše ulaganja u dugotrajnu imovinu u određenim minimalnim iznosima, uz zadovoljenje specifičnih uvjeta (Ministarstvo gospodarstva, 2024).:

- Za mikro poduzetnike minimalni iznos ulaganja je 50.000,00 EUR, uz obvezu otvaranja najmanje 3 nova radna mjesta.
- Za male, srednje i velike poduzetnike minimalni iznos ulaganja je 150.000,00 EUR, uz obvezu otvaranja najmanje 5 novih radnih mjesta.
- Za centre za razvoj informacijsko-komunikacijskih sustava i softvera minimalni iznos ulaganja je 50.000,00 EUR, uz uvjet otvaranja najmanje 10 novih radnih mjesta.
- Za projekte ulaganja kroz gospodarsko aktiviranje neaktivne imovine u državnom vlasništvu minimalni iznos ulaganja iznosi 3.000.000,00 EUR, uz otvaranje najmanje 15 novih radnih mjesta.
- Za projekte ulaganja u modernizaciju i porast produktivnosti poslovnih procesa minimalni iznos ulaganja je 500.000,00 EUR, bez obveze novih zaposlenja.

Navedene poticajne mjere imaju za cilj potaknuti investicije, potaknuti zapošljavanje te unaprjeđenje ekonomskog razvoja kroz različite sektore i vrste poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

5.2. Poticaji za ulaganje u istraživanje i razvoj

Potpore za istraživačko-razvojne projekte regulirane su Zakonom o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte (NN 64/18), koji je stupio na snagu 26. srpnja 2018. Ministarstvo gospodarstva i održivo razvoja djeluje kao davatelj potpore, dok je Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BIRCO) odgovorna za provedbu tih potpora. Korisnici potpore mogu biti sve pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit ili poreza na dohodak.

Istraživačko-razvojni projekti obuhvaćaju jednu ili više kategorija istraživanja. Temeljno istraživanje usmjereno prema stjecanju novih znanja i razumijevanju temeljnih fenomena bez primjene na konkretne proizvode ili procese (Ministarstvo gospodarstva, 2024).

Industrijsko istraživanje fokusirano je na stvaranje novih znanja s ciljem razvoja novih proizvoda, procesa ili usluga.

Eksperimentalni razvoj obuhvaća aktivnosti usmjerene na stvaranje novih, poboljšanih ili značajno modificiranih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući demonstracijske projekte, pilot-projekte i druge. Studija izvedivosti uključuje analizu koja ima za cilj procjenu tehničke, ekonomske i ekološke izvedivosti projekta.

Ove potpore imaju za svrhu poticati inovacije, tehnološki napredak i razvoj konkurentnosti poduzeća u Hrvatskoj, osiguravajući da istraživačko-razvojni projekti budu podržani i provedeni na način koji doprinosi gospodarskom rastu i razvoju zemlje.

Maksimalni intenzitet potpore koje korisnik može ostvariti prema Zakonu o državnoj potpori za istraživačko razvojne projekte, uključujući i druge pravne osnove su sljedeći (Ministarstvo gospodarstva, 2024):

- 100% iznosa prihvatljivih troškova projekata za temeljna istraživanja – potpore pokrivaju cjelokupne troškove temeljnih istraživanja
- 50% iznosa prihvatljivih troškova projekta za industrijska istraživanja – potpore pokrivaju polovicu ukupnih prihvatljivih troškova projekta
- 25% iznosa prihvatljivih troškova za eksperimentalni razvoj – korisnici mogu ostvariti potpore koje pokrivaju četvrtinu prihvatljivih troškova
- 50% prihvatljivih troškova za studije izvedivosti – potpore za studije izvedivosti mogu pokriti polovicu prihvatljivih troškova.

One omogućavaju poduzetnicima značajnu financijsku podršku u provođenju istraživačko-razvojnih projekata, potičući inovacije i razvoj novih tehnologija.

Prihvatljivi troškovi u kontekstu državne potpore za istraživačko-razvojne projekte obuhvaćaju troškove koji su izravno povezani s provedbom projekta i ispunjavaju određene kriterije prema zakonodavstvu. Prihvatljivim troškovima obično se smatraju troškovi osoblja, troškovi instrumenata i opreme, troškovi zgrada i zemljišta, troškovi istraživačkih usluga, troškovi materijala, troškovi znanja i patenata i opći troškovi. Dakle, navedeni troškovi moraju biti dokumentirani i opravdani u skladu s pravilima i smjernicama koje je postavila nadležna tijela kako bi bili prihvatljivi za financiranje putem državnih potpora.

5.3. Poticaji za zapošljavanje i oslobođenje plaćanja doprinosa za mlade

Ministarstvo rada, mirovinskog ustava, obitelji i socijalne politike te Hrvatski zavod za zapošljavanje provode različite mjere aktivne politike zapošljavanja kako bi podržali zapošljavanje, dodatno educirali radnike i očuvali radna mjesta, vodeći računa o specifičnim potrebama korisnika.

Poticaji za zapošljavanje podijeljeni su u nekoliko kategorija poticaja, u nastavku slijedi tabelarni prikaz istih.

Tablica 2. Kategorizirani poticaji za zapošljavanje

Naziv potpore	Cilj mjere
Potpore za zapošljavanje, potpore za zapošljavanje – zeleno/digitalno, potpore za zapošljavanje osoba uključenih u program posao+	poticaj za zapošljavanje osoba u nepovoljnom ili izrazito nepovoljnom položaju, kao i osoba s invaliditetom, uključuje sufinanciranje troška bruto plaće i iznosa plaće poslodavcima.
Potpore za usavršavanje	pružiti funkcionalno ciljanu podršku zaposlenicima kojima su potrebne dodatne vještine radi povećanja efikasnosti i produktivnosti na novim radnim mjestima kroz sufinanciranje troška usavršavanja. također, potpore pomažu poslodavcima u ulaganju u razvoj i produktivnost njihove radne snage kako bi se prilagodili promjenama na tržištu, organizacijskim i procesnim promjenama u poslovanju te tehnološkom napretku.
Potpore za pripravništvo, potpore za pripravništvo – zeleno/digitalno	Osnaživanje osoba za samostalan rad provodi se poticanjem zapošljavanja putem sufinanciranja troškova njihovih bruto plaća i drugih troškova poslodavcima, kako je propisano ovom mjerom.

Potpore za osposobljavanje na radnom mjestu	Omogućuje stjecanje novih radnih znanja i vještina za obavljanje poslova na određenom radnom mjestu ili obnavljanje vještina koja su potencijalno izgubljene tijekom vremena, namijenjena je nezaposlenim osobama.
Potpora „stalni sezonac“	Financijska podrška sezoncima koja se osigurava tijekom razdoblja kada ne rade kako bi se osigurala kontinuirana radna snaga poslodavcima koji imaju sezonski karakter poslovanja.
Potpora za očuvanje radnih mjesta – skraćivanje radnog vremena	Očuvanje radnih mjesta kod poslodavaca u sektoru Prerađivačke industrije (prema NKD, područje C) koji privremeno imaju poteškoća u poslovanju, posebno potiče poslodavce koji zapošljavaju 10 ili više radnika.

Izvor: izradila autorica prema podacima dostupnima na Ministarstvu gospodarstva

Potpore za zapošljavanje mladih odnosi se na subvencije odnosno financijsku potporu koja pokriva dio troškova plaće, koje poduzetnik može ostvariti ukoliko zaposli mladu osobu. Visina subvencije i trajanje subvencije ovisi o specifičnom programu i profilu zaposlenika. Također, jedna od mjera poticaja je stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (Ministarstvo gospodarstva, 2024). Programi stručnom osposobljavanja uključuju mlade osobe do 30 godina koji se mogu osposobljavati kod poduzetnika bez zasnivanja radnog odnosa, uz financijsku podršku države. Takvi programi obično traju do 12 mjeseci i omogućuju mladima stjecanje potrebno radnog iskustva.

Prema Zakonu o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/02, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18), poslodavac koji sklopi ugovor o radnu na neodređeno vrijeme s mladom osobom, uz uvjet trajanja do pet godina, ima određene olakšice u obračunu doprinosa. Poslodavac obračunava samo doprinose iz mirovinskog osiguranja prema stopi 20% ili 15% - za osiguranika

mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje. Doprinosi za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, za osiguranike tog osiguranja, obračunava po stopi od 5%. Tijekom navedenog razdoblja do pet godina, poslodavac je oslobođen obveze obračunavanja i plaćanja doprinosa na osnovicu za doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 16,5% (Ministarstvo gospodarstva, 2024). Navedene odredbe imaju a cilj poticanje zapošljavanja mladih osoba na neodređeno vrijeme pružajući financijske olakšice poslodavcima, što doprinosi smanjenju nezaposlenosti među mladima i stabilizaciji radnih mjesta.

Mladom osobom prema definiciji Zakona o doprinosima smatra se fizička osoba koju poslodavac prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje na temelju ugovor o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme. Ova osoba treba imati manje od 30 godina života do dana početka osiguranja i ne smije imati prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem prije sklapanja trenutnog ugovora (Ministarstvo gospodarstva, 2024).

Primjeri konkretnih mjera

1. Program „Mjera aktivne politike zapošljavanja 2024. godina“ – potpora za samozapošljavanje u obliku financijske pomoći mladima koji žele pokrenuti vlastiti posao. Ova potpora uključuje jednokratni iznos za pokretanje poslovanja, kao i dodatne subvencije za rast i razvoj poslovanja (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2024)
2. „Garancija za mlade“ – program zapošljavanja, obrazovanja i obuke mladih osoba, inicijativa je Europske unije koja se provodi u Republici Hrvatskoj, a uključuje različite mjere kao što su subvencionirano zapošljavanje, osposobljavanje na radnom mjestu i edukacija mladih (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2024).

Poslodavci koji koriste ove poticaje i oslobođenja mogu smanjiti troškove zapošljavanja na način korištenja subvencija i oslobođenja koja smanjuju financijski teret zapošljavanja mladih osoba. Također, mogu povećati konkurentnost na tržištu rada i zadržavanje mladih talenata i ostvariti dodatne povlastice, uključujući mogućnost dodatne potpore i podršku ta razvoj radne snage kroz edukaciju i trening.

Navedene mjere predstavljaju značajnu podršku kako mladim osobama u pronalasku i stjecanju iskustva, tako i poslodavcima u zapošljavanju i rastu poslovanja. U konačnici, one pridonose smanjenju nezaposlenosti i povećanju gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

Smanjenje poreznih opterećenja za male i srednje poduzetnike treba biti pažljivo osmišljeno kako bi se osigurala pravednost i učinkovitost poreznog sustava, a istovremeno da bi se potaknuo rast i razvoj poduzeća. Važno je da mjere budu praćene i procjenjivane kako bi se osigurala njihova učinkovitost i održivost.

6. ZAKLJUČAK

Uloga porezne politike u poticanju poduzetništva u Republici Hrvatskoj izrazito je važan za održivi gospodarski rast i razvoj zemlje. Analizirajući različite aspekte poreznog sustava Republike Hrvatske, poduzetništva u zemlji, teorijski okvir porezne politike i analizu poreznih poticaja za poduzetnike dolazimo do nekoliko važnih zaključaka.

Porezni sustav u Republici Hrvatskoj pokazuje napore u pružanju poticaja poduzetnicima, osobito kroz olakšice i poticaje koje umanjuju porezno opterećenje te podržavaju ulaganje i inovacije. Primjeri ovih poticaja uključuju porezne olakšice za istraživačko-razvojne projekte, povoljnije porezne tretmane za zapošljavanje mladih i osoba s invaliditetom te potpore za modernizaciju poslovnih procesa.

Unatoč postignutim naprecima, postoje i izazovi, poput složenosti poreznih propisa i administrativnih tereta, koji mogu predstavljati prepreke za poduzetnike. Porezni sustav još uvijek je previše složen za male i srednje poduzetnike, što može odvraćati od ulaganja i otežavati poslovanje. Nastavak pojednostavljivanja i optimizacije poreznog sustava bio bi koristan za unaprjeđenje poslovnog okruženja. To uključuje smanjenje birokracije, ubrzanje izdavanja dozvola i povećanje transparentnosti poreznih postupaka.

Porezni poticaji za poduzetnike imaju pozitivan utjecaj na poticanje inovacija i poduzetničkih aktivnosti. Kroz različite programe i mjere, poduzetnicima se pruža financijska podrška koja im omogućuje lakši pristup kapitalu, potiče ulaganja u nove tehnologije i podržava širenje na nova tržišta. Značajno je napomenuti važnost održavanja ravnoteža između poticaja i održivosti javnih financija. Ravnoteža je ključna kako bi se osiguralo da kratkoročne beneficije ne ugroze dugoročnu stabilnost i fiskalnu odgovornost države.

Poticanje poduzetništva ne samo da doprinosi ekonomskom rastu, već i stvara radna mjesta, promiče konkurentnost te pomaže Hrvatskoj u integraciji na globalno tržište. Aktivno poticanje poduzetničkih inicijativa može dovesti do otvaranja novih radnih mjesta, smanjenja nezaposlenosti i povećanja ukupne produktivnosti gospodarstva. Također, kroz podršku inovacijama i modernizaciji, hrvatski poduzetnici mogu postati konkurentniji na međunarodnoj sceni, što dodatno doprinosi ekonomskom rastu.

Kako bi se postigli optimalni rezultati, preporučuje se daljnje unapređenje poreznih poticaja, pružanja podrške malim i srednjim poduzećima, kao i kontinuirano praćenje i prilagođavanje porezne politike sukladno potrebama poduzetnika i ekonomskih uvjeta. Daljnje poboljšanje pristupa financiranju za male i srednje poduzetnike kroz povoljne kredite, subvencije i jamstva. Edukacija poduzetnika o dostupnim poticajima i kako ih iskoristiti, kroz seminare, radionice i savjetodavne usluge. Uvođenje fleksibilnijih radnih zakona koji olakšavaju zapošljavanje i zadržavanje radnika te promociju poduzetništva i inovacija kroz nacionalne i međunarodne sajmove, natjecanja i medijsku kampanju.

Na taj način može se osigurati dugoročna konkurentnost i prosperitet poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Nastavljajući s naporima na poboljšanju porezne politike i stvaranju povoljnog poslovnog okruženje, Republika Hrvatska može postići značajne ekonomske koristi i osigurati održivi rast za budućnost.

LITERATURA

1. Bakran D., Cutvarić M., Milčić I., Sirovica K., Orlović L., Zubera M. (2018.) Porezni vodič u Republici Hrvatskoj
2. Bobera D., Hunjet A., Kozina G. (2015) Poduzetništvo
3. Buble M., Kržić D. (2006) Poduzetništvo – realnost sadašnjosti i izazov budućnosti
4. Ksener Škreb, M. (1995) Porez na dodanu vrijednost , Financijska teorija i praksa
5. Ksener Škreb, M. (2004.) Porez na dobit, Financijska teorija i praksa
6. Ksener Škreb M. (2004) Porez na dohodak, Financijska teorija i praksa
7. Janičev Z., Supić J. (2015.) Hrvatski porezni sustav, Institut za javne financije
8. Janičev Z., Supić J. (2016.) Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Porezna uprava, Hrvatski porezni sustav
9. Jelčić B., Jelčić B. (1998) Porezni sustav i porezna politika
10. Jelčić B. (2001.) Javne financije
11. Meler M., Bašić V. (1991) Ekonomski vjesnik, Tržišni položaj društvenih poduzeća i njegovo značenje u pretvorbi
12. Nazor A., Barić N., Brigović I., Kačić Alesić Z., Racić M., Racić Z. (2021) Udžbenik iz povijesti za osmi razred osnovne škole
13. Šimović H. (2008) Porezni poticaji za izgradnju konkurentnosti
14. Šimurina N. et. al. (2012) Specifičnost sustava oporezivanja dobiti poduzeća i njihov utjecaj na poreznu konkurentnost
15. Škrtić M., Mikić M., (2011.) Poduzetništvo
16. Ministarstvo gospodarstva (2024) Investicijski vodič, preuzeto 11.4.2024. s <https://investcroatia.gov.hr/porezni-sustav/>
17. Porezna reforma (2024) Novi poticaji za građane i poduzetnike, preuzeto 20.4.2024 s <https://www.volimivanic.info/porezna-reforma-2024-novi-poticaji-za-gradane-i-poduzetnike>
18. Porezna uprava (2024) Porez na dohodak, preuzeto 16.6.2024. s https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx
19. Aestus group, The next wave of business (2023) Poduzetnik i porezi, preuzeto 16.6.2024. s <https://aestus.hr/poduzetnik-i-porez/>

20. E-građani (2024) Gospodarske institucije u Hrvatskoj, preuzeto 24.6.2024. s <https://gov.hr/hr/gospodarske-institucije-u-hrvatskoj/>
21. E- građani (2024) Poduzetnička infrastruktura, preuzeto 24.6.2024. s <https://gov.hr/hr/poduzetnicka-infrastruktura/>
22. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje (2013 - 2024) Leksikografski zavod Miroslav Krleža, samoupravljanje, preuzeto 25.6.2024. s <https://enciklopedija.hr/clanak/samoupravljanje>
23. Poduzetnički centar KzŽ (2024) Projekti poduzetničkog centra, preuzeto 26.6.2024 s <https://poduzetnickicentar-kzz.hr/projekti-poduzetnickog-centra/>
24. Europski parlament (2024) Opća porezna politika, preuzeto 26.6.2024. s <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/92/opca-porezna-politika>
25. Hrvatski Zavod za zapošljavanje (2024) preuzeto 27.6.2024. s <https://mjere.hzz.hr/katalog-mjera/opci-uvjeti-koristenja-mjera-aktivne-politike-zaposljavanja-u-2024-godini/>
26. Invest Croatia, Poticaji za ulaganja, preuzeto 11.4.2024. s <https://investcroatia.gov.hr/poticaji-za-investicijske-projekte/>
27. Invest Croatia, Poticaji za istraživanje i razvoj, preuzeto 14.4.2024. s <https://investcroatia.gov.hr/mjere-poticanja-istrazivanja-i-razv>
28. Invest Croatia, Poticaji za zapošljavanje, preuzeto 14.4.2024. s <https://investcroatia.gov.hr/poticaji-za-zaposljavanje/>
29. Invest Croatia, Oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mlade, preuzeto 16.4.2024. s <https://investcroatia.gov.hr/oslobodenje-od-obveze-doprinosa-na-osnovicu-za-mlade/>
30. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2024) preuzeto 27.6.2024. s <https://mjere.hzz.hr/katalog-mjera/opci-uvjeti-koristenja-mjera-aktivne-politike-zaposljavanja-u-2024-godini/>
31. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2024) Garancija za mlade, preuzeto 27.6.2024. s <https://mrosp.gov.hr/pristup-informacijama-16/garancija-za-mlade/>
32. Zakonu o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/21, 114/22, 114/23)
33. Zakon o porezu na dohodak (NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 15/22, 114/23)

34. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24)
35. Zakon o porezu na promet nekretnina (NN 115/16, 106/18)
36. Zakon o trošarinama (NN 106/18, 121/19, 144/21)
37. Zakon o porezu na dobit (NN 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20, 1/21)
38. Zakon o poticanju ulaganja (NN 63/22)
39. Zakon o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte (NN 64/18)
40. Zakon o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/02, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18)

POPIS SLIKA

Slika 1. Proces povrata poreza.....	14

POPIS TABLICA

Tablica 1. Važnost trošarina za poduzetnike.....	17

Tablica 2. Kategorizirani poticaji za zapošljavanje.....	33

POPIS SHEMA

Shema 1. Porezni sustav RH.....	10

ŽIVOTOPIS

OSOBNI PODACI:

Ime i prezime: Petra Behin

Datum rođenja: 14.05.2002.

Mail: 0067638051@efzg.hr

OBRAZOVANJE:

2021. – trenutno – Preddiplomski stručni studij, smjer trgovinsko poslovanje, Ekonomski fakultet u Zagrebu

2017. - 2021. – Srednja škola Koprivnica, smjer ekonomist

2013. – 2017. – Osnovna škola „Đuro Ester“

RADNO ISKUSTVO:

4/2024 – 5/2024

- stručna praksa u Koprivničko-križevačkoj županiji – upravni odjel za financije, proračun i javnu nabavu

7/2023 – 8/2023

- studentski posao – Hotel View

VJEŠTINE:

- korištenje MS Office paketa

- korištenje komunikacijskih programa

- jezik: engleski